C/2026/70

2026.1.30.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Vegyianyag-ügynökségről, valamint az 1907/2006/EK, az 528/2012/EU, a 649/2012/EU és az (EU) 2019/1021 rendelet módosításáról

(COM(2025) 386 final – 2025-207-COD)

(C/2026/70)

Főelőadó: **Maciej Dawid KUNYSZ**

Tanácsadó:	Frank ALLEN
Jogalkotási eljárás:	EU Law Tracker
Felkérés:	Európai Parlament, 2025.10.6. az Európai Unió Tanácsa: 2025.9.26.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke
Európai bizottsági dokumentumok:	COM(2025) 386 final – 2025-207-COD A COM(2025) 386 final – 2025-207-COD összefoglalása
Vonatkozó fenntartható fejlődési célok:	16. fenntartható fejlődési cél – Béke, igazság és erős intézmények 3. fenntartható fejlődési cél – Egészség és jóllét 12. fenntartható fejlődési cél: Felelős fogyasztás és termelés
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció
Elfogadás a plenáris ülésen:	2025.10.23.
Plenáris ülésszak száma:	600.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	197/4/8

1. AJÁNLÁSOK

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB):

1.1. üdvözli az Európai Vegyianyag-ügynökségről (ECHA) szóló rendeletjavaslatot, amely független jogi keretet hoz létre, hogy segítse az ECHA-t az emberi egészség és a környezet védelme érdekében végzett, egyre bővülő feladatainak hatékony ellátásában. Az EGSZB a NAT/911. sz. véleményében ([1]) már szorgalmazta ezt;

([1]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a vegyi anyagok közös adatplatformjának létrehozásáról, az abban foglalt adatok megtalálhatóságát, hozzáférhetőségét, interoperabilitását és újrafelhasználhatóságát biztosító szabályok megállapításáról, valamint a vegyi anyagokra vonatkozó nyomonkövetési és előrejelzési keret létrehozásáról valamint – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 178/2002/EK, a 401/2009/EK, az (EU) 2017/745 és az (EU) 2019/1021 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a tudományos és technikai feladatok átruházása, valamint az uniós ügynökségek között a vegyi anyagok területén folytatott együttműködés javítása tekintetében történő módosításáról valamint – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2011/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tudományos és technikai feladatok Európai Vegyianyag-ügynökségre való átruházása tekintetében történő módosításáról (HL C, C/2024/3381, 2024.5.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3381/oj).

1.2. úgy véli, hogy a döntéshozatali folyamat részeként a vegyi anyagok tudományos értékelése során figyelembe kell venni a veszélyeztetett csoportok szükségleteit. Társadalmi-gazdasági helyzetükből, életkorukból, egészségi állapotukból vagy társadalmi marginalizálódásukból adódóan a veszélyeztetett csoportok fokozottan ki vannak téve az egészségi és egyéb ártalmak vagy a kizsákmányolás kockázatának. A veszélyeztetett csoportok közé tartoznak a gyermekek, az idősek, a fogyatékossággal élők, a migránsok és menekültek, a faji és etnikai kisebbségek, valamint a hajléktalanok vagy szegénységben élők. Egyes vegyi anyagok használata különös problémákat okozhat az ilyen csoportok számára. Az EGSZB sürgeti az Ügynökséget, hogy a vegyi anyagok értékelését az „egy egészség" szemlélet alapján végezze, hogy jobban tudja kezelni a veszélyeztetett csoportokat aránytalanul érintő kockázatokat, és meg tudja erősíteni az inkluzív, átlátható és összehangolt irányítást ([2]);

1.3. megjegyzi, hogy az Ügynökség jövőbeli sikerének kulcsa annak biztosításában rejlik, hogy feladatainak ellátása során az Ügynökség független legyen, és függetlennek is tekintsék. Fontos, hogy valamennyi bizottsági tagot függetlennek lássanak, és a társadalom is elismerje ezt a függetlenséget. A tudományos szakvélemények széles körű elfogadottságának biztosítása érdekében az összeférhetetlenség kérdését is központi szempontnak kell tekinteni;

1.4. azt ajánlja, hogy az új javaslatok biztosítsanak minél szélesebb körű hozzáférést a vegyi anyagokra vonatkozó adatokat tartalmazó valamennyi dokumentumhoz és az ilyen adatok minden egyéb forrásához. Ez szavatolja a tudományos szakvélemények minél jobb megalapozottságát. Alapvetően fontosak a független tudományos adatok, és szükség van egy olyan mechanizmusra, amely biztosítja az ilyen adatok figyelembevételét;

1.5. úgy véli, hogy az elnökből és két tagból álló fellebbezési tanács túlságosan szűk és korlátozott ahhoz, hogy megfelelően kezelje a beérkező különböző fellebbezéseket. Az EGSZB úgy véli, hogy a fellebbezési rendszer méltányosságának és átláthatóságának biztosítása érdekében a fellebbezési tanácsnak több tagból kell állnia;

1.6. hangsúlyozza, hogy ha eltérő tudományos vélemények esetén nem sikerül megegyezni, a közegészség és a környezet védelme érdekében az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni. A szabályozási keretnek mindig a közegészség és a környezet védelmét kell előtérbe helyeznie;

1.7. kéri, hogy biztosítsanak megfelelő forrásokat az ECHA bizottságai számára, és vezessenek be időszerűségre vonatkozó mutatókat és szolgáltatási normákat. Mindezekről az elemekről jelentést kell tenni az egységes programozási dokumentumban és az éves jelentésben;

1.8. javasolja, hogy hozzanak létre egy, az ECHA igazgatóságát segítő állandó civil társadalmi tanácsadó testületet, melynek véleményeit és jegyzőkönyveit közzéteszik;

1.9. kéri, hogy (angolul és az érintett tagállamok nyelvén) proaktív módon tegyék közzé a nem bizalmas jellegű forrásdokumentumokat, illetve a vélemények, határozatok és jelentések közérthető összefoglalóit, megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható metaadatokkal és egy alkalmazásprogramozási felülettel az adatok további felhasználása céljából. Az EGSZB azt is támogatja, hogy a jogosult nonprofit szervezetek számára biztosítsák a jogot arra, hogy a fellebbezési tanácshoz forduljanak, és hogy díjmentességet vagy díjcsökkentést biztosítsanak e szervezetek számára.

2. **MAGYARÁZÓ MEGJEGYZÉSEK**

Az 1.2. ajánlást alátámasztó érvek

2.1. Független tudományos adatok. Az átláthatóság és a bizalom javítása érdekében az igazgatóságnak minden releváns vélemény esetében biztosítania kell a szakmailag lektorált tudományos tanulmányok szisztematikus átvilágítását, valamint közzé kell tennie a visszajelzések rövid összefoglalóját, amely kifejti, hogy hogyan, illetve adott esetben miért nem használták fel a független adatokat.

([2]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Egészséges bolygó az egészséges emberekért: az „egy egészség" megközelítés felé (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C, C/2026/16, 2026.1.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/16/oj).

2.2. Veszélyeztetett csoportok és kumulatív expozíció. Az EGSZB rámutat arra, hogy a gyermekek, a várandós és szoptató nők, a gyengült immunrendszerű személyek és a vegyi anyagoknak nagymértékben kitett munkavállalók aránytalan kockázatokkal szembesülnek, beleértve a kumulatív expozíciót is. Az Európai Bizottság megjegyzi, hogy a gyermekek, a terhes nők és az idősek különösen érzékenyek bizonyos veszélyes tulajdonságokra, míg a fogyasztók és a munkavállalók számos különféle termék kapcsán és a munkahelyen vannak nagymértékben kitéve vegyi anyagoknak ([3]). A kockázatkezelésre vonatkozó általános megközelítés kiterjesztésének célja a veszélyeztetett csoportok következetesebb védelmének biztosítása ([4]).

Az 1.3. ajánlást alátámasztó érvek

2.3. Függetlenség és összeférhetetlenség. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a függetlenségnek bizonyíthatónak kell lennie. Az összeférhetetlenségi iránymutatásoknak minimumkövetelményeket kell meghatározniuk, beleértve a kizárásra vonatkozó szabályokat, valamint azt is, hogy miután valakit egy, az Ügynökség által értékelt gazdasági szereplő alkalmazott, 24 hónapos várakozási időszakot kell tartani, illetve hogy az érdekeltségeket az ülések előtt legalább 14 nappal nyilvánosságra kell hozni. E szabályzatnak ki kell terjednie a vélemények kidolgozásában vagy felülvizsgálatában részt vevő tagokra, a választott tagokra, a tanácsadókra és a külső szakértőkre. Az Európai Számvevőszék megállapította, hogy az ECHA összeférhetetlenségi politikái és eljárásai hiányosak és kevésbé precízek, és azt ajánlotta, hogy dolgozzanak ki egyértelmű, objektív kritériumokat az érdekeltségi nyilatkozatok értékelésére, és foglalkozzanak a szolgálati jogviszony megszűnését követő időszakkal kapcsolatos kockázatok kezelésével ([5]).

2.4. Igazgatóság és civil társadalom. Az igazgatóságban helyet kell biztosítani legalább egy olyan, szavazati joggal rendelkező tagnak, aki a közegészségügy, a környezetvédelem vagy a fogyasztóvédelem területén tevékenykedő civil társadalmi szervezetet képvisel, és akit nyílt és megkülönböztetésmentes eljárás keretében választanak ki korlátozott időtartamra. Egy állandó civil társadalmi tanácsadó testületnek véleményeket kell kiadnia az egységes programozási dokumentumról, az átláthatósági politikáról, az összeférhetetlenségi szabályokról és az időszerűségre vonatkozó mutatókról. A tanácsadó testület véleményeit és jegyzőkönyveit közzé kell tenni.

Az 1.4. ajánlást alátámasztó érvek

2.5. Átláthatóság és az adatok további felhasználása. Az Ügynökségnek angolul és az érintett tagállamok nyelvén proaktívan közzé kell tennie a nem bizalmas jellegű forrásdokumentumokat és a vélemények, határozatok és jelentések közérthető összefoglalóit. Az adatkészleteknek megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható metaadatokat kell tartalmazniuk, és azokat a független elemzés és a további felhasználás lehetővé tétele érdekében egy alkalmazásprogramozási felületen keresztül kell rendelkezésre bocsátani.

Az 1.5. ajánlást alátámasztó érvek

2.6. Kapacitás és időszerűség. Tekintettel az Ügynökség bővülő hatáskörére, az EGSZB kéri, hogy biztosítsanak megfelelő forrásokat a kockázatértékelési bizottság (RAC) / a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság (SEAC) és más bizottságok számára, és vezessenek be időszerűségre vonatkozó mutatókat és szolgáltatási normákat (pl. az időben kiadott vélemények aránya, átlagos ügykezelési idő és negyedéves korai előrejelző rendszer). Az eredményekről jelentést kell tenni az egységes programozási dokumentumban és az éves jelentésben. Az Európai Parlament új stabil finanszírozási modellt szorgalmaz az ECHA számára, valamint megfelelő létszámú személyzetet ahhoz, hogy teljesíthető legyen az európai zöld megállapodás és a vegyi anyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági stratégia ([6]).

2.7. Fellebbezési tanács – a fellebbezések joghatásai. A jogbiztonság és a közérdek védelme érdekében a fellebbezésnek nem lehet automatikus felfüggesztő hatálya. A fellebbezési tanács az érdekek mérlegelését követően csak abban az esetben rendelheti el a felfüggesztést, ha a kár első látásra is súlyos és helyrehozhatatlan. Az EGSZB azt is támogatja, hogy a jogosult nonprofit szervezetek számára biztosítsák a jogot arra, hogy beavatkozó fél vagy amicus curiae minőségben járjanak el, és hogy díjmentességet vagy díjcsökkentést biztosítsanak e szervezetek számára.

2.8. A nyilvános konzultációra vonatkozó előírások. A kulcsfontosságú bizottsági szakvélemények és iránymutatás-tervezetek esetében az Ügynökségnek legalább nyolc hétig tartó nyilvános konzultációkat kell folytatnia, és közzé kell tennie a visszajelzések összefoglalóját, amely röviden tájékoztat az észrevételekről és az Ügynökség válaszairól. Az Európai Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásai a hatásvizsgálattal járó kezdeményezések esetében kötelező (legalább 12 hetes) nyilvános online konzultációt írnak elő, és azt, hogy ennek lezárultától számított 8 héten belül közzé kell tenni a kulcsfontosságú kérdések rövid tényszerű összefoglalását ([7]).

([3]) Európai Bizottság, COM(2020) 667, 2.2.1. pont.
([4]) Európai Bizottság, COM(2020) 667, 2.2.1. pont.
([5]) Az Európai Számvevőszék 15/2012. sz. különjelentése.
([6]) Európai Parlament, *2020. évi mentesítés: Európai Vegyianyag-ügynökség*, 2022. május 4., P9_TA(2022)0174.
([7]) Európai Bizottság – A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások (SWD(2021) 305 final), 2021. november 3.

2.9. A részvételt és az átláthatóságot szolgáló költségvetés. Az EGSZB azt ajánlja, hogy hozzanak létre külön költségvetési tételt a civil társadalom részvételére, amelyből fedeznék a fordításokat, a közérthető összefoglalókat, a konzultációkat és a nonprofit szakértők részvételét annak érdekében, hogy folyamatosan biztosítható legyen az átláthatóság és a szerepvállalás.

3. JAVASOLT MÓDOSÍTÁSOK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG JOGALKOTÁSI JAVASLATÁHOZ

1. módosítás

az 1.2. ajánláshoz kapcsolódik

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
4. cikk (2) bekezdés Célkitűzéseinek teljesítése során az Ügynökség arra törekszik, hogy hozzájáruljon az emberi egészség és a környezet magas szintű védelméhez, az anyagok belső piacon való szabad forgalmához, valamint a vegyi anyagok értékelésének és kezelésének Unión belüli koherenciájához és következetességéhez, miközben fokozza a versenyképességet és az innovációt, figyelembe veszi a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 2003. május 6-i bizottsági ajánlás fogalommeghatározása szerinti kis- és középvállalkozók (a továbbiakban: kkv-k) sajátos igényeit, és előmozdítja az állatkísérletek alternatíváit.	4. cikk (2) bekezdés Célkitűzéseinek teljesítése során az Ügynökség arra törekszik, hogy hozzájáruljon az emberi egészség és a környezet magas szintű védelméhez, ***a veszélyeztetett csoportok védelmét is ideértve,*** az anyagok belső piacon való szabad forgalmához, valamint a vegyi anyagok értékelésének és kezelésének Unión belüli koherenciájához és következetességéhez, miközben fokozza a versenyképességet és az innovációt, figyelembe veszi a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 2003. május 6-i bizottsági ajánlás fogalommeghatározása szerinti kis- és középvállalkozók (a továbbiakban: kkv-k) sajátos igényeit, és előmozdítja az állatkísérletek alternatíváit.

Indokolás

A veszélyeztetett csoportok, például a gyermekek különleges védelemre szorulnak, mivel előfordulhat, hogy nincsenek teljesen tisztában az egyes termékek vegyianyag-tartalmához kapcsolódó kockázatokkal.

2. módosítás

az 1.3. ajánláshoz kapcsolódik

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
14. cikk (1) bekezdés Minden tagállam két személyt jelöl a RAC-ba, és legfeljebb két további személyt jelölhet.	14. cikk (1) bekezdés Minden tagállam két személyt jelöl a RAC-ba, és legfeljebb két további személyt jelölhet. ***A Bizottság egyértelmű iránymutatásokat ad ki valamennyi tag, választott tag, tanácsadó és szakértő függetlenségének és összeférhetetlenségének értékelésére.***

Indokolás

Fontos, hogy az ECHA-bizottságok valamennyi tagját függetlennek tekintsék, és ezért döntéseiket is méltányosnak, észszerűnek és egyéni érdekektől függetlennek tartsák. Az összeférhetetlenséget átlátható módon kell kezelni, hogy a nyilvánosság megbízhasson a bizottságok által hozott döntésekben.

3. módosítás

az 1.4. ajánláshoz kapcsolódik

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
16. cikk (1) bekezdés Az Ügynökség szakértői szolgáltatásokat is igénybe vehet a bizottságok és a fórum munkacsoportjaiban vagy az Ügynökség más munkacsoportjaiban, illetve az e rendeletben vagy az ágazati uniós jogszabályokban meghatározott egyéb feladatok ellátása során, amennyiben azt a tudományos és technikai kontextus vagy a szükséges magas szintű szakértelem indokolja. A szakértők igénybevételére vonatkozó eljárást és az alkalmazási körüket igazgatósági határozattal kell elfogadni.	16. cikk (1) bekezdés Az Ügynökség szakértői szolgáltatásokat is igénybe vehet a bizottságok és a fórum munkacsoportjaiban vagy az Ügynökség más munkacsoportjaiban, illetve az e rendeletben vagy az ágazati uniós jogszabályokban meghatározott egyéb feladatok ellátása során, amennyiben azt a tudományos és technikai kontextus vagy a szükséges magas szintű szakértelem indokolja. A szakértők igénybevételére vonatkozó eljárást és az alkalmazási körüket igazgatósági határozattal kell elfogadni. ***Biztosítani kell a független kutatásokból, például a szabályozási szempontból releváns, szakértők által értékelt tudományos tanulmányokból származó értékes információk teljes körű felhasználását.***

Indokolás

A független adatok nagyban hozzájárulhatnak a szabályozási folyamathoz.

4. módosítás

az 1.5. ajánláshoz kapcsolódik

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
20 cikk (1) bekezdés A fellebbezési tanács az elnökből és ***két*** másik tagból áll.	20 cikk (1) bekezdés A fellebbezési tanács az elnökből és ***négy*** másik tagból áll.

Indokolás

A javasolt fellebbezési tanácsnak túlságosan kevés tagja van ahhoz, hogy a jövőben várható esetleges fellebbezéseket kezelni tudja.

5. módosítás

az 1.6. ajánláshoz kapcsolódik

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
45. cikk (3) bekezdés Az Ügynökség és az érintett intézmény együttműködik az eltérés kiküszöbölése érdekében. Ha az Ügynökség és az érintett intézmény nem tudja kiküszöbölni az eltérést, közös jelentést készítenek. A jelentés egyértelműen ismerteti a vitatott tudományos kérdéseket, azonosítja az adatokkal kapcsolatos releváns bizonytalanságokat és az eltérő szakvélemények mögöttes okait, beleértve a módszertani különbségeket, és a jelentést nyilvánosan	45. cikk (3) bekezdés Az Ügynökség és az érintett intézmény együttműködik az eltérés kiküszöbölése érdekében. Ha az Ügynökség és az érintett intézmény nem tudja kiküszöbölni az eltérést, közös jelentést készítenek. A jelentés egyértelműen ismerteti a vitatott tudományos kérdéseket, azonosítja az adatokkal kapcsolatos releváns bizonytalanságokat és az eltérő szakvélemények mögöttes okait, beleértve a módszertani különbségeket, és a jelentést nyilvánosan

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az EGSZB módosítása
hozzáférhetővé kell tenni. Ha az érintett intézmény uniós ügynökség vagy tudományos bizottság, az Ügynökség benyújtja a közös jelentést a Bizottságnak.	hozzáférhetővé kell tenni. Ha az érintett intézmény uniós ügynökség vagy tudományos bizottság, az Ügynökség benyújtja a közös jelentést a Bizottságnak. ***Élesen eltérő tudományos vélemények esetén a közegészség és a környezet védelme érdekében az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni.***

Indokolás

Komoly probléma, ha eltérő tudományos vélemények esetén nem sikerül közös álláspontra jutni, ezért mindaddig, amíg a kérdést meg nem oldják, az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni.

Brüsszel, 2025. október 23.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Séamus BOLAND